

„Nem súlyed az emberiség!”...

**Album amicorum
Szörényi László LX. születésnapjára**

Főszerkesztő: JANKOVICS József
Felelős szerkesztő: CSÁSZTVAY Tünde
Szerkesztők: CSÖRSZ Rumen István
SZABÓ G. Zoltán

Nyitólap: www.iti.mta.hu/szorenyi60.html

MTA Irodalomtudományi Intézet
Budapest, 2007

GÁRDONYI GÉZA

Göre Gábor bíró: A pesti úr (harmadik eresztés) (részlet)

A Tajtékpélpa

„Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá, hogy a vásárba jártunk, hát mögállunk a pélpás sátor előtt. Sok mindönféle tajtékpélpa lógott a sátor falán, ki igényös, ki hajlott nyaku, de tsupa úri pélpá.

Aszondi a zsidó, hogy aszondi:

– Pélpás embör-e kend?

– Az vagyok mondok.

A kezibe kap egy szép nagy piroсныaku pélpát, oszt aszondi:

– Vögye mög ezt kend, árán alul adom, hogy pizöm lögyön a vasutra.

Odaadom négy pöngőjér.

Nézöm a pélpát hát röttentő szép uri pélpá, még a kupakja is olyan, mint a templom kupolája.

Aszondi a sógor halkan, hogy aszondi vögye mög kend de rögvest ö. m. a. f. mögér ez huszonöt pöngőt is!

Hát mondok a zsidónak:

– Két pöngőt adok érte.

De rögvest mögbántam, hogy annyit ígértem érte, mer a zsidó egy szót se szólt tsak idadta. Löhet hogy idatta vóna másfél forintér is.

Hazavisszük a pélpát, kiülök otthon a ház elejbe, rágyujtok, hát ojan бүdös mint a miskótzai patak.

Mondok a sógornak ez nem löhet igazi.

– De aszontsi tsak szijja kend ö. m. a. f. igazi ez, tsak talán mögkenték valamivel attul ojan бүdös.

Mutattyuk oszt a Kátsának, hogy itéjje mög ha igazi-e? Hát a Kátsa mingyán aszonta hogy aszondi kú pélpá.

No mondok, hogy a szilokféreg essön abba a zsidóba, mögtsalt éngöm. De nem azér vagyok én bíró, hogy annyiban hagyjam, mer a törvény arravaló, hogy a hamisságot visszaigazítsa.

Aszondi a sógor, hogy aszondi öheti mán a fene a kend pízit sógor, ki tuggya hol jár azóta a pélpás zsidó.

– De mondok akárhol jár, mögkerestetöm a gézönguzt!

Oszt ösz a mérög, még a sógort is szidtam, hogy mondok de bolond esze van kendnek is, hogy így rá noszított erre a pélpára.

Oszt mérgembe a falhon akartam tsapni, de a Kátsa nem engette. Aszondi bizzam rá a pélpát, kikeresi ú a zsidót akárhol is, oszt vissza véteti vele.

– Hát mondok nesze.

Elballag a Kátsa a zurasági kastély felé, de egy óra is alig fordult el, gyön vissza, letösz két forintot a zasztalra.

– Hol vötted mondok.

– Ne tessön keresni, így felel. Én mögvöttem a pélpát bíró uramtól, avval mögvan.

– Hát jól van.

Beállit másnap egy idegöny embör, oszt aszondi panasza vóna.

Mondok hát ki maga?

Aszondi Petrás Káro az én bötsületös nevem, kőmives vagyok. A városbúl hitta éngöm ide harmad magammal a kastéjt vakolni.

– Hát mondok mi a panasz?

Elóhuzi a zsebibül a kú tajték pélpát oszt mutat.

– Ihol ez a pélpá aszondi, rászödött vele a Kátsa tzigány.

– Hogyan? mondok.

– Hát aszondi, ahogy ott dógozunk odagyön beszélgetni. Leül velem szömbbe, oszt rágyujt. Mögtetszik neköm a pélpá, mondok hol loptad azt a gyönyörü pélpát? Aszondi a zőregapámtul maradt az rám. No mondok akkor nem is halt meg a te öregapád máshol mint a zakasztófán. Mán az mindegy aszondi tsak mög ne köllene tüle válnom, de mög köll tüle válnom, mert a végrehajtó gyön rám; hát beviszüm hónap a városba. Mondok hát mennyiér adod el neköm? Aszondi nem adnám én száz forintér se, de ha nem alkuszik, mög mingyár kifizet, hát odaadom három pöngőjér, pedig a kupak is mögér annyit rajta. Én nem szoltam többet, gondoltam mögéri a pélpá. Éppen három forint volt nálam, odaattam a pélpájér. Mikor rágyujtottam, akkor láttam, hogy nem igazi, de mán akkor a tzigány nem vót ottan.

– Hát mondok el se hivatom a Kátsát, ha így van, mert magának barátom nints igazsága.

– Hogyne vóna mikor mögtsaltak.

– Mondok hát ha vak lovat vösz a vásárba oszt nem tudta tsak mikor a ló otthon a falnak mögy ki itéli vissza? Azér van szöme az embörnek, hogy lásson.

Hogy erre a kőmives nagyon káromkodott a zudvaron, behajítottam egy napra az kösségi tömlőtbe.”

*

Hát lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánunk a zigazgató úrnak továbbá így vigyázzon az pélpavásárláskor!

Horváth Krisztina – Mohl Jánosné